

Van ambitie naar politieke invloed

Hoe zet je biodiversiteit op de gemeentelijke agenda?

In het eerste deel van deze Cruydt-Hoeck-reeks stond centraal hoe een nieuw raadslid een stevige basis legt voor een natuurrijke gemeente. De volgende stap is ervoor zorgen dat biodiversiteit daadwerkelijk onderdeel wordt van het politieke gesprek. Hoe creëer je draagvlak? Wanneer grijp je een kans aan? En hoe zorg je ervoor dat biodiversiteit niet langer een los thema is, maar een vanzelfsprekend onderdeel van gemeentelijke keuzes?

Auteur: Marijke Wempe

Veel politieke invloed ontstaat voordat een voorstel in de gemeenteraad wordt besproken. Tegen de tijd dat een beleidsstuk op de agenda staat, zijn de belangrijkste keuzes vaak al gemaakt. Wie biodiversiteit wil verankeren, doet er goed aan ontwikkelingen vroeg te signaleren en het gesprek al tijdens de voorbereiding van beleid aan te gaan.

Politieke invloed begint vóór de raadsvergadering

Dat begint met alert zijn op ontwikkelingen binnen de gemeente. Komt er een herinrichting van een wijk? Wordt een groenbeheerplan herzien? Of werkt de gemeente aan een klimaatadaptatieprogramma? Juist in deze voorbereidende fases ontstaan kansen om biodiversiteit vanaf het begin mee te nemen, in plaats van achteraf nog wijzigingen te moeten voorstellen.

Ook binnen de eigen fractie begint het politieke werk vroeg. Niet ieder fractielid zal biodiversiteit vanzelfsprekend als prioriteit zien. Door het onderwerp regelmatig terug te laten komen in fractievergaderingen en de verbinding te leggen met andere politieke doelen, groeit het uit van een persoonlijk dossier naar een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Zoek naar gedeelde belangen

Collega-raadsleden kijken vanuit verschillende waarden naar dezelfde openbare ruimte. Waar de één vooral biodiversiteit ziet, denkt een ander aan verkeersveiligheid, gezondheid, waterveiligheid of een solide gemeentelijke begroting. Juist daarom is het verstandig biodiversiteit niet als een los thema te benaderen, maar als een kans om bestaande maatschappelijke opgaven beter uit te voeren.

Een straat wordt opnieuw ingericht om de verkeersveiligheid te verbeteren. Door daarbij ruimte te maken voor bomen en gevarieerde beplanting ontstaat ook meer leefruimte voor planten en dieren. Een plein wordt opnieuw ingericht om ontmoeting en sociale cohesie te stimuleren. Door te kiezen voor schaduwrijke bomen, bloeiende plantvakken en natuurlijke beplanting wordt het een prettige verblijfsplek voor bewoners én een waardevolle leefomgeving voor insecten en vogels. Biodiversiteit is zo geen concurrerend doel, maar een extra opbrengst van maatregelen die om andere redenen toch al worden genomen. Door deze gedeelde belangen zichtbaar te maken, ontstaan gemakkelijker coalities met partijen die vanuit heel andere motieven naar hetzelfde vraagstuk kijken. Zo wordt biodiversiteit niet alleen een ecologische ambitie, maar

BELEID & JURIDISCH

Wadi Woonwijk Dalfsen - Speciaalmengsel 1485 - beeld
Cruydt-Hoeck - Sonja van der Sar

Gemeente Deventer (Hanzeweg) - Sjon Heijenga

ook een logische aanvulling op beleid voor veiligheid, gezondheid en een toekomstbestendige leefomgeving.

Maak ambities concreet

Weinig mensen zullen het belang van biodiversiteit ter discussie stellen, maar algemene ambities zijn lastig te vertalen naar beleid. De vraag is al snel: wat betekent dat dan in de praktijk? Een raadslid vergroot de kans op steun door voorstellen zo concreet mogelijk te maken. Denk aan het standaard onderzoeken van inheemse beplanting bij herinrichtingsprojecten, het opnemen van ecologische kwaliteit als

beoordelingscriterium bij nieuwe plannen of het jaarlijks rapporteren over de ontwikkeling van biodiversiteit in de openbare ruimte. Concrete voorstellen maken de discussie minder ideologisch. Het gesprek verschuift van de vraag of biodiversiteit belangrijk is naar de vraag hoe de gemeente dit het beste kan organiseren.

Kies het juiste politieke moment

Goede ideeën zijn niet altijd op ieder moment kansrijk. Soms is het effectiever om eerst schriftelijke vragen te stellen, een werkbezoek te organiseren of een bijeenkomst te benutten

om kennis op te bouwen. Zo ontstaat een gezamenlijke basis voordat de raad besluiten neemt. Wanneer collega's het onderwerp herkennen en de meerwaarde ervan zien, zijn instrumenten als moties of amendementen veel effectiever. Ze vormen dan niet het begin van de discussie, maar de logische stap naar een besluit.

Omgaan met weerstand

Ook wanneer biodiversiteit eenmaal op de agenda staat, is steun niet vanzelfsprekend. In vrijwel iedere gemeente ontstaan discussies over het beheer van de openbare ruimte. Een bloemrijke berm wordt door de één gezien als een waardevolle leefomgeving voor insecten, terwijl een ander vooral hoog gras ziet. Collega-raadsleden kunnen daarnaast terughoudend zijn uit zorg over klachten van inwoners of oplopende beheerkosten.

Weerstand betekent lang niet altijd dat mensen tegen biodiversiteit zijn; vaak verschillen de verwachtingen over hoe een verzorgde en aantrekkelijke openbare ruimte eruit hoort te zien. Door ruimte te geven aan die zorgen én tegelijkertijd de ecologische meerwaarde uit te leggen, ontstaat eerder een constructief gesprek. Daarnaast is het belangrijk om successen zichtbaar te maken. Een geslaagd pilotproject of een wijk waar ecologisch beheer aantoonbaar goed werkt, overtuigt vaak meer dan een theoretisch verhaal. Zichtbare resultaten maken biodiversiteit tastbaar.

De stap naar uitvoering

Wanneer biodiversiteit eenmaal een vaste plek heeft gekregen op de politieke agenda, verandert de rol van het raadslid opnieuw. Dan gaat het niet langer alleen om het ontwikkelen van ideeën of het vinden van een meerderheid, maar vooral om het controleren of gemaakte afspraken ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Daarmee begint de volgende fase van het raadswerk. In het volgende deel van deze reeks staat centraal hoe een raadslid de uitvoering volgt, het college controleert en ervoor zorgt dat politieke ambities ook daadwerkelijk leiden tot een natuurrijkere leefomgeving.

Het is verstandig om biodiversiteit niet als een los thema te benaderen, maar als een kans om bestaande maatschappelijke opgaven beter uit te voeren

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!